

Helsedirektoratet

Vår referanse
21/00819-3

Dato
17. september 2021

Høringssvar - pakkeforløp kreft - hjem sak 21/33396

Den norske Tannlegeforening (NTF) viser til den tilsendte høringen fra Helsedirektoratet om «Pakkeforløp hjem for kreftpasienter» og takker for invitasjonen til å komme med innspill.

1. Hoveddokumentet

Hoveddokumentet beskriver forløpet på overordnet nivå og NTF etterlyser tannhelsetjenestens rolle og plassering i pakkeforløpet. Formålet med pakkeforløpet er å sørge for individuelt tilrettelagt oppfølging for å tilrettelegge for god helse, god livskvalitet og mestring, samt bedret samhandling mellom de forskjellige helseaktørene slik at oppfølgingen blir best mulig. Tannhelsetjenesten er, og bør være, en av disse helseaktørene.

NTF ser det som svært beklagelig at tidligere innspill ikke er tatt til følge. En tydeliggjøring av tannhelsetjenestens rolle i pakkeforløpet vil legge til rette for at disse pasientene kan opprettholde en god oral helse, og gjennom dette bedret generell helse og økt livskvalitet.

I Helsedirektoratets rapport fra 2017 om seneffekter etter kreftbehandling, omhandler kapittel 11 tann- og munnhuleproblemer hos langtidsoverlevende. Orale komplikasjoner og bivirkninger ved kreft og kreftbehandling påvirker tann- og munnhelsen hos kreftpasienter på kort og lang sikt. Ofte er disse bivirkningene underreporterte, underdiagnostiserte og underbehandlede. Orale komplikasjoner kan påvirke pasientens livskvalitet lenge etter at kreftbehandlingen er avsluttet, og det er viktig å forstå hvordan orale komplikasjoner og seneffekter hos disse pasientene kan forebygges og håndteres for å sikre en så optimal oral helse som mulig.

Rapporten viser i kapittel 11.2 til en rekke alvorlige komplikasjoner som følge av kreftbehandling på den orale helsen, hvor blant annet munntørrhet, infeksjoner, karies, periodontal sykdom og smertetilstander er sentrale. Rapporten viser videre til frekvensen av orale komplikasjoner for pasienter som er behandlet: 10 % har orale komplikasjoner ved adjuvant kjemoterapi, 40 % ved

kurativ kjemoterapi, 80 % ved stamcelletransplantasjon og 100 % ved hode-halsbestråling der munnhulen er involvert i strålefeltet.

En stor andel kreftpasienter opplever orale komplikasjoner av kreftbehandlingen. De vanligste komplikasjonene er såre slimhinner, infeksjoner, dårlig ånde, smaksendringer og munntørrehet. Munntørreheten kan igjen føre til økt forekomst av karies og problemer med spising, svelging og prating, det er dessuten meget ubehagelig og kan være smertefullt. Den orale helsen har stor betydning for både den fysiske og psykiske helsen og motsatt. Tannhelsepersonells kompetanse når det gjelder forebyggende og kurativ behandling har stor betydning for pasienter med alvorlig sykdom.

Det er av den grunn svært bekymringsfullt om det ikke settes fokus på den orale helsen og tannhelsetjenestens rolle i dette pakkeforløpet og NTF ser det som nødvendig at oral helse inkluderes i alle strategier og planer som utarbeides i «Pakkeforløp for kreft- hjem».

2. Sjekklistene

Sjekklisten i pakkeforløp hjem skal bidra til å rette oppmerksomheten på hva som er viktig for den enkelte pasient ut fra den livssituasjonen de er i. Oral helse og ivaretagelse av en så god oral helse som mulig hører naturlig sammen med hovedpunktene ernæring/mat/måltider, psykisk helse og ivaretagelse av egen helse. Det er svært viktig å sikre at den orale helsen ikke glemmes i disse prosessene.

NTF ber på bakgrunn av dette om at tannhelsetjenesten inkluderes som en naturlig aktør når det gjelder koordinering med andre helsepersonellgrupper ut over de som har den medisinske oppfølgingen av den enkelte pasient og at oral helse inkluderes under de nevnte hovedpunktene i sjekklistene.

Med vennlig hilsen
Den norske tannlegeforening

Camilla Hansen Steinum
President